

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 11.3.2008
KOM(2008) 143 lõplik

2006/0145 (COD)

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE

EÜ asutamislepingu artikli 251 lõike 2 teise lõigu alusel,

mis käsitleb

**nõukogu ühist seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu toidu lisaaineid käsitleva
määruse vastuvõtmise kohta**

(komisjoni esitatud)

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE

EÜ asutamislepingu artikli 251 lõike 2 teise lõigu alusel,

mis käsitleb

nõukogu ühist seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu toidu lisaaineid käsitleva
määruse vastuvõtmise kohta

1. TAUSTATEAVE

Ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule edastamise kuupäev 28. juuli 2006.
(dokument KOM(2006) 428 (lõplik) – 2006/0145 COD):

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev: 25. aprill 2007.

Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel koostatud arvamuse 10. juuli 2007.
kuupäev:

Muudetud ettepaneku esitamise kuupäev: 24. oktoober 2007.

Poliitilise kokkuleppe kuupäev: 17. detsember 2007.

Ühise seisukoha vastuvõtmise kuupäev: 10. märts 2008

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Komisjon kuulutas valges raamatus toiduohutuse kohta (KOM (1999) 719 (lõplik)) välja olemasolevate toidu lisaaineid käsitlevate õigusaktide ajakohastamise ja lihtsustamise (valges raamatus meede 11). Käesoleva ettepaneku eesmärk on:

- lihtsustada toidu lisaaineid käsitlevaid õigusakte, koostades selleks üheainsa põhimõtteid, menetlusi ja heakskiitmist hõlmava õigusakti;
- anda komisjonile rakendusvolitused toidus lubatud lisaaineid käsitleva ühenduse loetelu ajakohastamiseks;
- konsulteerida toidu lisaainete ohutuse hindamise küsimuses Euroopa Toiduohutusametiga;
- töötada välja olemasolevate lisaainete ümberhindamiskava;
- nõuda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) alusel loa andmist lisaainetele, mis koosnevad geneetiliselt muundatud organismist, sisaldavad seda või on sellest toodetud.

3. MÄRKUSED ÜHISE SEISUKOHA KOHTA

3.1. Üldmärkus

Komisjon toetab nõukogus 10. märtsil 2008. aastal vastu võetud ühist seisukohta. See on kooskõlas komisjoni esialgses ettepanekus püstitatud eesmärkide ja lähenemisega ning selles võetakse arvesse mitmete Euroopa Parlamendi pakutud muudatuste põhimõtteid.

3.2. Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel tehtud muudatusettepanekud, millega komisjon nõustub ja mis on kooskõlas ühise seisukohaga

Ühine seisukoht kajastab enamikku 39 muudatusettepanekust, mis komisjon täielikult, osaliselt, põhimõtteliselt või nende sõnastuse kohendamist eeldades heaks kiitis.

Toidu lisaainetele loa andmise kriteeriumide suhtes, eriti tarbija eksitamise suhtes näeb ühine seisukoht ette muudatusi seoses mõnede Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes 3 ja 30 nimetatud asjaoludega.

Ühises seisukohas on muudatusettepanekuid (põhjenduses 7 ja artiklites 1 ja 6), mis väljendavad seisukohta, et vaatamata sellele, et keskkonnamõju ei kuulu toidu lisaainetele loa andmisel üldnõuete hulka, on selle teguri arvestamine ikkagi õigustatud ja seda ei tohi unustada. Näiteks kui on kindlaks tehtud, et toidu lisaaine avaldab keskkonnale ebasoovitavat toimet, võib seda arvesse võtta loa andmisel või kasutamistingimuste ülevaatamisel. Muudatustes on viiteid ka teistele üldistes toidualastes õigusnormides esitatud põhimõtetele, nagu näiteks sellele, et toidu lisaainete kasutamise reeglid peavad tagama siseturu tõhusa toimimise, inimeste tervise kaitse kõrgel tasemel ning tarbijate huvide kaitse, aga ka heade kaubandustavade austamise toidukaubanduses ning võtma seejuures arvesse keskkonnakaitset. Muudatused kajastavad keskkonnakaitse aspekte, mis on esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes 1, 7 ja 25. Ka on muudetud ühise seisukoha põhjendust 7 allergiat põhjustada võivate toidu lisaainete kasutamise osas; see muudatus väljendab teataval määral Euroopa Parlamendi muudatusettepaneku 1 põhimõtet.

Nõukogu on teinud ettepaneku muuta ettepanekut sel viisil, et artiklisse 3 lisataks *quantum satis*'e määratlus ja on sellest tulenevad muudatused teinud artiklis 11. Samasuguseid muudatusi pakkus Euroopa Parlament muudatusettepanekutega 21 ja 36. Komisjon võib need vastu võtta mõnede muudatustega sõnastuses vastavalt komisjoni muudetud ettepaneku artiklitele 3 ja 12.

Ühise seisukoha uues artiklis 5 selgitatakse, et turule ei tohi viia toidu lisaainet ega toitu, milles on kasutatud toidu lisaainet, mille kasutusala ei vasta määruse nõuetele. Sama taotles ka Euroopa Parlament muudatusettepanekutega 9 ja 22.

Pidades silmas määruse ettepaneku ja määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) vastastikust mõju selgitas Euroopa Parlament oma muudatusettepanekutes 4, 38 ja 63, et nende kahe määruse alusel saab üheaegselt toimuda hindamise ja loa andmise menetlus. See tähtis põhimõte on leidnud kajastuse ka ühises seisukohas.

Põhjendusi 20 ja 21 ning mitmeid ühise seisukoha artikleid on muudetud, et kehtestada kontrolliga regulatiivmenetlust ja selleks, et viia määruse ettepanekut kooskõlla nõukogu otsusega 2006/512/EÜ, millega muudetakse otsust 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. Need sätted on kooskõlas Euroopa Parlamendi sama teemat käsitlevate muudatusettepanekutega 64rev, 47, 48, 67rev, 79, 68rev, 80, 51 ja 69rev, kuid erinevuseks on see, et ühises seisukohas on teatavatel juhtudel sätestatud tähtaegade lühendamine. Komisjoni muudetud ettepanek seda aspekti ei kajastanud.

Ühises seisukohas on artiklis 28 esitatud säte, millega nähakse ette, et praegu kehtiva loaga toidu lisaainete ülekandmisel uutesse lisadesse jäetakse välja need toidu lisaained või kasutusala, mis ei ole enam vajalikud. See põhimõte pärineb Euroopa Parlamendi muudatusettepanekust 55. Ühises seisukohas on vastavalt esitatud muudatus, mis tuleb teha artiklis 28 seoses otsusega, et lõhna- ja maitseainetes kasutatavad lisaained kantakse määruse III lisasse, mitte II lisasse. Sama põhimõtet soovitatakse ka Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes 58 ja 59.

3.3. Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel tehtud muudatusettepanekud, millega komisjon nõustub ja mida ei ole lisatud ühisesse seisukohta

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekuga 28 nähakse ette, et toidu lisaainete heakskiitmisel viidatakse loa andmise kriteeriumide arvestamisele ja otsuse põhjendustele. Komisjon kiidab oma muudetud ettepanekus heaks muudatuse põhimõtte, et toidu lisaaainele loa andmise otsuses tuleb esitada põhjus, millega seoses lisati muudetud ettepanekusse uus põhjendus 8.

3.4. Nõukogu esitatud uued sätted, millega komisjon nõustab

Nii nagu kõigi toidu lisaainete puhul, tehakse magusainetele, mida kasutatakse lauamagusainetena, enne loa andmist ohutuse hindamine. Toiduaine etiketil tuleb tarbijale anda selget ja arusaadavat teavet. Kui on andmeid, et mõned tarbijarühmad ületavad lubatavaid päevaseid annuseid lauamagusainete tarbimise tõttu, võib kohati kasutada muid, seadusega mitte ette nähtud meetodeid, et tarbijatele vajalikku teavet esitada. Tuleb märkida, et juba praegu esitab osa tootjaid teavet mujal kui toote etiketil. Ühises seisukohas sisalduv muudatusettepanek (põhjendus 18 ja artikkel 22), mille kohaselt on tootjad kohustatud esitama vajalikku teavet ükskõik millisel sobival viisil, võimaldaks vajalikku teavet saada nii tarbijail kui ka liikmesriikidel, et korraldada tarbijaid harivaid kampaaniaid, kui seda peetakse vajalikuks.

Nõukogu on välja jättnud nõude, et toidu lisaained peavad **alati** vastama kehtestatud puhtuse erikriteeriumidele (spetsifikatsioonile) ja sätestanud lihtsalt, et nad peavad vastama spetsifikatsioonile. Selle muudatusega tagatakse, et toidu lisaained vastavad saasteainete sisalduse nõudele ja selgitatakse, et kui toidu lisaained on kokku segatud või neist on lahus tehtud, ei pea segu alati täitma muid kvaliteedinõudeid nagu näiteks nõudeid niiskusesisalduse või happelisuse kohta. Samasuguse muudatusettepaneku oli teinud ka Euroopa Parlament, kuid seda ei toetatud hääletamisel esimesel lugemisel.

Ühisesse seisukohta on lisatud uus põhjendus 16, et kirjeldada täpsemalt ülekandmise põhimõtet, mis on sätestatud artiklis 17.

Ettevõttelt ettevõttele ja ettevõttelt lõpptarbijale müüdavate toidu lisaainete märgistamise kohta on Euroopa Parlament võtnud esimesel lugemisel vastu mitmeid muudatusi toiduensüüme käsitlevas ettepanekus, et märgistamiseskirju lihtsamaks muuta. Samasugune lihtsustus tehti ühisesse seisukohta. Vaatamata erinevustele struktuuris ja sõnastuses on toidu lisaainete märgistamise nõuded üldjoontes kooskõlas Euroopa Parlamendi esitatud ettepanekuga ensüümide kohta. Ühise seisukohas on samasuguseid sätteid kui Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes 42 ja 44, millega nähakse ette lühim säilivusaeg/kõlblikkusaeg ja erandid toidu lisaainete lahtisel veol, näiteks tankerites. Ühises seisukohas on mindud kaugemale otse lõpptarbijale müüdavate toidu peetavate toidu lisaainete märgistamissätete lihtsustamisega, sest neid käsitlevad direktiivi 2000/13/EÜ sätted toidu märgistamise, esitlemise ja reklaami kohta. Komisjoni muudetud ettepanekusse on lisatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekute tähtsamad põhiseisukohad ja selles kajastuvad märgistamissätted, mis nõukogu on heaks kiitnud ühises seisukohas.

Nõukogu on oma ühises seisukohas teinud muudatusi põhjenduses 13 ja artiklis 24, millega selgitatakse, et uusi nanomeetrilisi toidu lisaaineid toodetakse oluliselt erineva tehnoloogiaga, mistõttu nende kohta on vaja kehtestada uut tüüpi ohutushinnangud. Euroopa Parlamendi muudatusettepanekuga 35 nähakse ette ka eraldi nanomeetriliste toidu lisaainete piirnormid. Komisjon leidis, et Euroopa Parlamendi muudatusettepanek ei ole vajalik, kitsendusi võib sätestada nõuete kaudu, kui ohutushinnangus tullaakse järeldusele, et need on vajalikud. Komisjon kiitis heaks ühises seisukohas väljendatud muudatusettepanekute vaimu. Leiti, et seda põhimõtet võiks paremini käsitleda eraldi artiklis, nagu komisjoni muudetud ettepaneku artiklis 11.

On võimalik, et sel ajal, mil vaadatakse läbi kehtivaid toidu lisaainete lubasid ja neid kantakse üle uude lisasse, peatatatakse uute lisaainete või toidu lisaainete uute kasutusalaade hindamine. See aga oleks takistuseks uuendustele ja halvaks toiduainetetööstuse arengut. Seetõttu on nõukogu teinud muudatusettepaneku, mis võimaldab vahepealsel perioodil muuta praegusi direktiive komiteemenetlusega, et nendele toidu lisaainetele, mille kohta on tulnud Euroopa Toiduohutusameti positiivne arvamus, saaks loa anda. Seetõttu on ühisesse seisukohta lisatud artikkel 29 ja tehtud vajalikud muudatused artiklis 33.

Ühises seisukohas on muudatus, mis selgitab, mida tähendab säilivusaja pikendamine suhkrute asendamisega, et seda oleks kergem mõista (artikli 7 punkt b). Euroopa Parlament tegi seevastu ettepaneku see tekst sootuks ära jätta (muudatusettepanek 73). Komisjon leiab, et ühises seisukohas esitatud uue sõnastuse võib heaks kiita. Ühises seisukohas on veel esitatud lisaselgitus värvusi käsitlevate eritingimuste kohta (artikli 8 punkt b), nii et nende abil saaks tuvastada lõhna- ja maitseaineid, mida tavaliselt seostatakse teatavate toitudega.

Komisjoni ettepanekus oli esialgu ette nähtud, et toidu lisaainete piirnormid tuleks üldiselt sätestada valmistoitude kohta, sest nende alusel on mõistlik arvutada toimet. Nõukogu on aga seisukohal, et jõustamise kergendamiseks oleks selgem, kui sisaldus määratakse turustatavas tootes, kuigi ühisesse seisukohta on lisatud selgitav muudatus, millega täpsustatakse, et taastatud või lahjendatud toitude puhul tuleks sisaldus määrata taastatud või lahjendatud toidus. Ka Euroopa Parlamendi 37. muudatusettepanekus viidatakse lahjendatud kujule. Koos nõukogu soovitatud lisaselgitusega võib komisjon heaks kiita muudatuse „turustataval kujul”.

Ühises seisukohas on muudetud artiklit 18, nii et see hõlmab kõiki tõlgendamisotsuseid, ka seda, mis algselt kuulus artiklisse 2, selle kohta, kas teatavat ainet võib pidada toidu lisaaineks või selle mõiste alla mitte kuuluvaks. Artikli 18 sätete kohaldamisega rakendatakse põhiõigusakti eeskirju (nt toidu lisaaine määratlust). Selletõttu ei kohaldata sellel juhul uut kontrolliga regulatiivmenetlust ja seda väljendatakse ka ühises seisukohas. Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutega 12, 40 ja 47 nähakse selliste otsuste vastuvõtmiseks ette kontrolliga regulatiivmenetlus.

Ühise seisukoha artiklis 29 on uus säte, millega väljendatakse märgistussätete muutmise tulenevat vajadust kohaldada üleminekuaega nende toodete suhtes, mis ei ole uute eeskirjadega enam kooskõlas. Samasuguse sätte on komisjon lisanud muudetud ettepaneku artiklisse 32, kus võib olla sellele parem koht.

4. JÄRELDUS

Komisjon on arvamusel, et ühises seisukohas kajastuvad täielikult nii komisjoni esialgse ettepaneku kui ka paljude Euroopa Parlamendis esimesel lugemisel tehtud muudatuste põhielemendid.

Seepärast toetab komisjon nõukogus ühehäälselt vastu võetud ühist seisukohta.